

RODOLJUB.

Glasilo „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvo-stopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

6. števil.

V Ljubljani, dne 18. marca 1892.

II. leto.

Vojska ali mir!

Zgodovina nas uči, da naša država in z malimi izjemami skoraj cela Evropa že dolgo ni toliko let nepretrgoma uživala miru, kakor sedaj. Nasprotno nas pa zgodovina tudi uči, da skoraj nobena, še tako dolgotrajna vojska ni zahtevala od narodov tako hudih žrtev, jih ni tako oslabila, kakor sedanji — mir.

Prišlo je namreč tako, da nobena država drugi ne zaupa in da se vsaka boji za slučaj vojske zavratnega napada od strani sosedu. Vsestranska želja, pridobiti si kolikor mogoče zaveznikov, združila je sicer evropske države v dva velika tabora, a tudi v lastnem taboru drug drugemu ne zaupajo. Na eni strani stoji takozvana trojna zveza, to je Avstrija, Nemčija in Italija, na drugi strani pa Francoska in Rusija. Obe ti stranki skušata na svojo stran pridobiti tudi manjše države. Angleška še od daleč gleda, na kateri strani bi bilo več dobička, Španjska se sedaj bliža trojni zvezi, Srbi, Bolgari in Rumunci pa še niso pozabili svojih osvoboditeljev Rusov, akoprav njihove

vlade za sedaj delajo obljube naši državi in s tem trojni zvezi. Ta trojna zveza pa tudi ni srečno skovana, kajti v življenje spravili so jo le Nemci, ki se bojé Francozov, laški narod pa pri vsaki priliki kaže, da za nas ne mara in da bi se navzlic vsem pogodbam vlad rajše bojeval zoper nas, kakor z nami. Nadalje pa tudi avstrijski Slovani ne moremo umeti, zakaj bi ne mogli v miru živeti z Rusijo, z edino sosedno državo, katera nam še nikdar ni nasproti stala na bojnem polju in katera od nas ne mara priboriti si niti pedi zemlje. Pač pa je Rusija leta 1848. rešila naše cesarstvo iz hude zadrege, ker je s svojo vojsko ob tla vrgla puntarske Madjare; ker pa imajo sedaj Madjari pri nas prvo besedo, zategadelj sčujemo nas zoper Ruse v zvezi z Nemci, kateri zopet hočejo za slučaj vojske s Francozi roke vezati Rusom.

Tak je tedaj danes položaj in vsakdo mora priznati, da za našo državo ni ugoden. Po celi Evropi vlada le nezaupnost in zato vsaka država gleda na to, da bi bila

LISTEK.

Pošast v kleti.

(Humoreska iz kmetskega življenja.)

Živel je v vasi N. na Notranjskem bogat krčmar, ki je imel hlapca Anžeta, katerega možgani pa niso bili povsem v redu. Imel ga je bolj iz usmiljenja kot zaradi dela. Nekega dne mu reče oče krčmar: „Anže, doli v klet pa le nikari ne hodi, notri je pošast!“

„Kaj, pošast?“ odgovori Anže. „Jaz se ne bojim nobene pošasti in nikacega vraga!“

Sledeči dan pride sosedov hlapec France h krčmarju.

Anže mu pove, da mu je gospodar prepovedal v klet hoditi, češ, da je notri pošast. Oče krčmar mudil se je ravno po opravku v zgornji sobi, Anže pa je odšel v hlev odpravljat živino.

Sedaj sname France skrivaj ključ od kleti s kljuce

in gre natihoma podit pošasti v hlev. — Zlezal je k zadnjemu sodu v kot, kjer je bila izvrstna „črnina“. Dobro je podil pošasti, a ne iz kleti, ampak iz soda, — a tudi ne pošasti, — ampak „črnino“, in podil ter preganjal jo je tako dobro, da se ni mogel več ločiti od soda, ampak vsedel se je k pipi — ter se utopil v sanje, slajše od „črnine“ ter mirno spal spanje pravičnikov.

Tudi Anžeta, ki je bil že ves truden od dela, polastila se je želja, pogledati pošast v kleti. Dobro je poznal sladko „črnino“, katero je vsako leto le dvakrat dobil: na Velikonočno nedeljo in o Božiči, a še takrat lo po en sam kozarček. Stopi tedaj pred klet in prime za kljuko: „Glej no, pa še odprta je klet, potem pa vsak lahko hodi pošasti gledat!“

Prav počasi tava po temi ter pride do prvega največjega soda. „Tebe ne maram, kislica kislá“, reče ter gre dalje. Pride do družega, malo manjšega. „Strijc, ti tudi nisi za moje grlo“. Pri tem sodu naklonila mu je sreča, da se je spodtaknil ob pipo in padel, kakor je bil

za vojsko bolj pripravljena, kakor druge. Vsak dan izumi kaka „bistra glava“ novo orožje, izumevajo se topovi in puške, kateri naj bi vojake pobijali, kakor pobija toča rumeno pšenico; in vsaka država teži le za tem, da bi preje pridobila novo izumljeno orožje, kakor сосед. Danes upeljejo se nove puške, za katere se potrosijo milijoni in milijoni, jutri pa pride vest, da si že sosedna država izdeluje še hujše; tedaj pa se vrže med staro železo komaj izdelano orožje in zopet se trosijo milijoni in milijoni za smrtno orožje še bolj grozno, kakor je ima сосед. Tako je pri nas, tako je pa tudi drugod, kajti nobena država se ne more izpostaviti nevarnosti, da jej bo zmaga vsled slabjšega orožja že vnaprej onemogočena.

Sedaj pa pogledjmo, kaki so nasledki tega strašnega tekmovanja! Stari davki se podvojajo, izumevajo se novi, a ves ta denar, kateremu se še poznajo krvavi žulji mnogih davkoplachevalcev, ves ta denar mora se uporabiti za nabavo novega orožja. Države ne morejo več skrbeti za povzdigo kmetijstva, trgovine in obrtnije, one navzlic grozno naraščajoči draginji ne morejo dovoliti svojim uradnikom višjih plač, graditi ne morejo prepotrebni železnic, cest in javnih poslopij — kajti vse, vse požró priprave za vojsko. Od teh priprav pa žanjejo dobiček le posamezni bogatini. Kmet, kateremu vojna dolžnost itak jemlje najboljšo delavne moči, komaj in komaj še nosi neznosna bremena, trumoma izseljujejo

se ljudje v tuje kraje, obrtniki služijo komaj še suh kruh, trgovci pa drug za drugim zapirajo, dočim državni uradnik le še z največjo silo dostojno vzdržuje svojo obitelj; — to je žalostna a žalibog resnična slika našega časa! Da ne pretiravamo, naj so dokaz naznanila v uradnih listih o izseljevanji, o eksekutivnih prodajah zemljišč in o konkurzih trgovcev, dokaz naj so nam prigodki v Berolinu, kjer so lačni delavci od cesarja na cesti zahtevali kruha, in nič manj prigodki na Dunaji, kjer le javna milost ohrani dan na dan več kot 10.000 ljudi smrti vsled lakote. Tako je pri nas in tako je povsod drugod. Ni čuda torej, da se povsod vidno širi socializem, to je zadruga stradajočih delavcev, ki hoče siloma in s puntom predruščiti to neznosno stanje. Vsega tega pa je kriva tista nesrečna bojazen pred vojsko in tisto nesrečno tekmovanje držav, hotečih druga drugo prekašati s hujšim smrtnim orožjem. Že se vsled tega pojavljajo glasovi trdeč, da bi bila kratka vojska (dolga vsled strašnega orožja itak biti ne more) manjše zlo, nego je ta oboroženi mir, ki mora konečno vse narode spraviti na beraško palico — in skoraj bi tudi mi to verovali. Toliko pa je gotovo, da narodi sedanjega položaja dolgo ne bodo zamogli prenašati in da že sedaj prosijo Stvarnika: „Varuj nas vsega zlega, varuj nas tudi vojske — a v prvi vrsti varuj nas lakote!“

Deželni zbori.

Na dan 3. marca začelo se je letošnje zasedanje deželnih zborov s slovesno sv. mašo.

Kranjski deželni zbor se je sešel v redutni dvorani. Deželni predsednik baron Winkler pozdravil je

poslance in jim predstavil novega deželnega glavarja Otona Detelo, kateri je obljubil, da bode vse svoje moči posvetil koristi in blaginji kranjske dežele in nje prebivalcev ter da bode vselej varoval pravice naroda slovenskega.

dolg in širok. „Presneta koklja, ali mi je kdo podstavil? Pošast, kje si? Pridi sem, da te zmlatim in premikastim kakor tistih deset biričev ali žandarmov, ne vem kaj so že bile one zveri, ha ha!“

Sosedov hlapec se pa niti ne zmeni za razsajanje Anžetovo, mirno smrči dalje poleg sladke „črnine“. Anže poda se vnovič k prvemu sodu ter jame zopet šteti: prvi, drugi, tr...., — toda, križana metla! zopet se spodtakne, pade in v tretje mora šteti. Pa kaj izumi modra buča! Preblizu sodov noče več hoditi, ker ima smolo, da vedno zadeva ob pipe. Da bi to zapreko odstranil, iznajde novo, dosedaj čisto nepoznano sredstvo za štetje sodov: sname si klobuk raz glavo ter tako sodov dotikaje se šteje: prvi, drugi, tretji itd. Našteje petnajst, našteje šestnajst, a še vedno ni konca. Dobro je vedel, da je v kleti osem sodov in da je v zadnjem „črnina“. Od kod jih je sedaj toliko? Častiti bralec uganil bode lahko, od kod to, če pomisli na praktično metodo, po kateri je štel: dotaknil se je namreč enega soda po večkrat.

Sedaj obstoji in reče: „Zlodja, gotovo je pošast to naredila, kajti jaz dobro vem, da je bilo o sv. Martinu osem sodov, nič več, nič manj! V zadnjem je „črnina“, za katero se gospodar najbolj boji. Toda naj bo, jaz grem do konca, bom videl, kam pridem.“

Bil je že pri sedmem sodu. Še en korak — in on objame mali sodec. Takoj hoče poiskati pipo, toda — oj groza in strah! — prime za človeško glavo. „Joj meni pomoč, pošast, pošast!“ kriči Anže neprenehoma, kakor bi ga kdo na meh drl ter beži iz kleti. Z velikim strahom utiplje izhod in prileti ves besen v vežo.

Sosedovega hlapca, ki je sedel na pipi, je prevrnil ker ga je tako močno zagrabil. Vsa družina in gospodar sam pride na upitje prašat, kaj da je.

Anže pa leta okoli, maha z rokami, kakor bi ga ravno iz pekla izpustili, ter upije: „Po — po — — šast je šla na — — na — — črr — — nino! Po — šast je v kleti!“ Nikdo ne ve, kaj da je neumnemu Anžetu. Nazadnje vender zapazi gospodar, da ni ključa od kleti na kljuki, ter gre z vso družino v klet. Toda, kako

Deželni zbor volil je potrebne odseke, kateri imajo pripraviti posebne nasvete, ki pridejo potem pred zbornico. Doslej rešene so le nekatere manjše zadeve. — Deželni zbor dovolil je znova večjo svoto v to, da se omogoči izdaja slovenskih šolskih knjig. Pri tej točki unela se je daljša debata. Gosp. poslanec Šuklje, ki porablja vsako priliko, da se prikupi ministrom na Dunaji in obrne njih pozornost na svojo osebo, ugovarjal je želji, da naj bodo srednje šole, zlasti latinske šole, slovenske. Njega sta prav dobro in temeljito zavračala poslanca dr. Ivan Tavčar in Ivan Hribar ter naglašala, da moramo Slovenci na vsak način dobiti popolnoma slovenske srednje šole, ker smo sicer izgubljeni. — Pri poročilu deželnega odbora o vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Novem mestu napadala sta ta prekornisti zavod nemški poslanec baron Apfaltrern in slovenski poslanec Žitnik prav neosnovano, a nju napade so dobro in korenito zavrnilo poslanci Šuklje, dr. Tavčar, dr. Vošnjak, Lenarčič in Višnikar. — Posl. Pfeifer se je pri poročilu o napravah proti trtni uši prav krepko potegnil za dolenske vinogradnike; dež. zbor je dovolil 10.000 gl. iz katerega zaklada se bodo dovoljevala posojila tistim vinogradnikom, kateri hočejo uničene svoje vinograde znova nasaditi z ameriškimi trtami. — Dež. zbor dovolil je 1000 gl. za napravo ribišča na Studencu in pa primerno svoto za nakup bikov plemenjakov.

Deželni zbor štajerski otvoril je dež. glavar samo z nemškim nagovorom. Ker je bil jeden deželni odbornik odstopil, imel je voliti deželni zbor naslednika. Slovenci so zahtevali, naj pride na to mesto kak slovenski poslanec, ker Slovenci v deželnem odboru nimajo nobenega zastopnika, a nemška večina, skrajno sovražna slovenskim tirjatvam, ni hotela o tem ničesar slišati. Ko je prišlo do volitve, dobil je slovenski kandidat za mesto deželnega odbornika, ces. svetnik Jerman, 16 glasov,

nemški dr. Reicher pa 39 glasov. Taka je torej pravicoljubnost štajerskih Nemcev. Slovencev je na Štajarskem tretjina vsega prebivalstva, a vendar nas pritiskajo na zid, na Kranjskem pa, kjer je Nemcev le peščica, še desetinka; ne, tu pa tekmujejo nekateri slovenski deželni poslanci, kdo bo več storil v podporo nemštva.

Koroški deželni zbor, kjer sta samo dva slovenska poslanca, ima o ravnopravnosti one in iste nazore, kakor štajerska gospoda. Nemci volili so samo poslanca Murija v verifikacijski odsek, dočim prezirajo velezaslužnega Einspielerja in ga ne volijo v noben odsek, deloma iz sovraštva, deloma pa ker se ga boje, da bi jim to ali ono nakano ne pokvaril.

Trde boje morajo slovanski poslanci prebiti v isterskem deželnem zboru. Ako so Nemci brezozimni, Italijani so infamni. Pri otvoritvi dež. zbora pozdravil je vladni zastopnik poslance v italijanskem in hrvaškem jeziku, dež. glavar pa samo italijanski. Ker imado Lahoni večino, niso volili v odseke nijednega slovanskega poslanca. To se pravi pljuvati pravici v obraz ali laška svojat v Istri sploh nima nikakega političnega poštenja, to se že vidi iz tega, da dež. odbor neče odgovarjati na interpelacije, stavljene v hrvaškem jeziku. Vrli slovanski poslanci isterski pa se ne dajo ugnati v kozji rog, ampak gledajo laški gospodi dobro na prste in jih tudi pošteno okrcajo kadar treba.

Brez hrupa se vrše posvetovanja v deželnem zboru goriškem in tržaškem. Poslanci slovenski se ne upajo prav na dan, Lahoni pa delajo kar hočejo. Kako dolgo bode to še trajalo — kdo ve? Morda se nam vendar kdaj vremena še zjasne!

se začudi, ko sliši hrčanje in gučanje v kotu. Plahi zapuste vsi klet. Nikdo se ne upa niti z lučjo iti vanjo.

Gospodar sam pri sebi misli: „Glej, mogoče je res gospod Bog poslal hudobca, našim hlapcem v strašilo“. Vsi so okolo kleti hodili, toda notri se ni nihče upal. Popolnoma so bili preverjeni, da imajo črnega gosta v kleti. Ta misel bila je še bolj potrjena, ko so od Anžeta počasi zvedeli, da ga je vrag ob tla vrgel in da je na pipi sedel. Gospodar je sklenil poslati po duhovnika, da prežene iz pobožne hiše peklenščeka.

Stara Mreta je koj hitela po gospoda župnika ter celo pot molila sveti rožni venec. Naprošeni gospod se je sprva sicer obotavljal, a ker je zgovorno babše tako pritrjevalo, kakor da bi samo vse videlo, tedaj je verjel besedam prišle Mrete in se je napolnil na zaželeni kraj, vedoč, da bode doživel zopet kaj zanimivega.

Ko pride poklicani župnik k očetu krčmarju, ga zadnji prijazno pozdravi in mu da, četudi se obotavlja, gorečo svečo. Gre tedaj v klet. Za njim stopajo gospodar in gospodinja, na to posli, ki pojo neko nabožno pesem, vsi z gorečimi svečami in nazadnje še le boječi Anže —

vsi razvrščeni kot pri kakem pogrebu. Počasi se premika sprevid do zadnjega sode. Prostor med posameznimi vrstami bil je vedno večji. Sosedovega hlapca je predramilo petje, spremljano z molitvijo. Vsled tega se nekoliko vzdigne, da bi poslušal, kdo mu tako lepo prepeva, rekel vendar ni ničesar. Videč premikujočo se pošast, obhajal je strah celo gospoda župnika, in gospodar se ga je prijel za suknjo. Ostal je namreč sam, kajti vsa družina je zbežala.

Gospodar debelo gleda in v tem trenutku, ko se zasmeje stari gospod, spozna tudi gospodar sosedovega nikdar treznega hlapca. Oba se smejeta iz vsega grla.

Na smeh prileti vsa družina, ki je plaho čakala pred kletjo ter poslušala, kaj se bode zgodilo. Smeha ni bilo ne konca ne kraja. Anže ni hotel prej verjeti, dokler ni pocukal pijanega Franceta sam za lase. Kmalu se je zvedelo po celi vasi, kako so šli gospod župnik in vsa družina z gorečimi svečami po pijanega hlapca.

Ta dan zapomnil si je tudi gospodar, da ni pustil več ključa na kljuki, in tudi Anže, da ni hodil več v klet. —

Politični pregled.

Državni zbor se je razšel in na mesto njega zborujejo sedaj deželni zbori. O tistih deželnih zborih, v katerih imamo tudi mi kakega poslanca, govorimo na drugem mestu obširneje in zato se tu nanje ne bomo ozirali. Splošna pozornost se obrača v Prago, v češki deželni zbor, kjer so prišle v razpravo takoimenovane punktacijske predloge, to so tiste predloge, katere je izdelala vlada, da bi pomirila Čeha in Nemce. Narod češki pa o tej usiljeni mu spravi ničesar neče vedeti in zato so se vse češke stranke združile in te predloge na veliko žalost Nemcev pokopale. — V drugih deželnih zborih so obravnave še dosti mirne, zato, ker niso nasprotstva nikjer posebno velika. Zanimivo je to, da so nekateri deželni zbori sklenili ugovarjati vladi zato, ker jih lani ni sklicala, kakor velewa postava, kajti tako ravnanje je proti ustavi. — Med tem, ko razpravljajo deželni zbori važne in nevažne domače zadeve, zboruje na Dunaji druga zelo znamenita skupščina, katero je sklical finančni minister, da se posvetuje z njo o spremembi naših denarjev. Možje, katere je poklical minister, da se z njimi posvetuje, so sami strokovnjaki in vsi so se izrekli, naj se upelje zlata vrednota, to je, naj izda vlada zlate denarje namesto sedanjih. — V Bukovini se pripravljajo vse stranke za deželnozborske volitve. Kdo bo zmagal, se še ne da povedati. — Malorusi v Galiciji delajo nekake priprave, da bi se združili v jedno jedino stranko. Škof Sembratovič je obljubil storiti kar mogoče, da se to doseže. — Na Hrvaškem in sicer v Zagrebu so sedaj občinske volitve, pri katerih se pulijo za večino v občinskem zastopu tri stranke, narodna, stranka prava in pa madjaronska. Pri prvih volitvah je zmagala po silno hudem naporu neodvisna narodna stranka. —

Ogerski državni zbor posvetuje se še vedno o odgovoru na cesarjev pozdrav; vsaka stranka predlaga takšen odgovor, kakršnen njej najbolje ugaja, seveda bode končno

obveljal tisti odgovor, kateri je vladni stranki po volji. Tudi nekdanji ministerski predsednik Tisza se je zopet oglašil in odvrčal napade nezadovoljnejev, ki bi radi strmoglavili vlado, kar se jim je deloma že posrečilo, zakaj domobranski minister general Fejervary misli odstopiti. — Na Srbskem je sedaj že delj časa zbrana narodna skupščina, toda nje delovanje ni nič posebne koristi za narod in za domovino. Domači prepiri so temu krivi; ministri niso niti med seboj edini, vrh tega pa straši še prejšnji kralj Milan, kateri je vedno denarjev potreben. Milan je ravno sedaj prodal za dobre novce vse svoje pravice kot državljan in kot oče vladajočega kralja ter obljubil, da ne bo nikdar več stopil na srbsko zemljo — morda se bo zdaj na Srbskem obrnilo kaj na bolje. — Na Bolgarskem se pripravljajo na resen odpor proti Turčiji, ker je nekega Bolgara, ki je na sumu, da je v zvezi z morilci dr. Vulkovića, zaprla potem pa izročila ruskemu konzulu namestu bolgarskemu sodišču. Bolgari so vsled tega zelo razkačeni, ker mislijo, da bo Rusija dotičnika izpustila, in poklicali so na pomoč Avstrijo in Anglijo. — Grški kralj odstavil je svojega ministra Delyannisa in izročil vlado Konstantopulosu. Nova vlada bo narodno zbornico razpustila, a kakor vse kaže, je težko, da bo dobila večino. — Na Italijanskem razpravljajo sedaj državni proračun pri katerem se je pokazalo, da bo tudi letos več kakor 60 milijonov primankljaja. — Francozi imajo sedaj novo ministerstvo, a javno mnenje je zelo nezadovoljno, ker se splošno misli, da je to ministerstvo preveč naklonjeno duhovnikom, katerih na Francoskem nič kaj ne marajo. Francoski anarhisti, to so tisti, ki bi radi vse preobrnilo, so zelo drzni in so zdaj v kratkem vrgli več bomb, nabasanih z dinamitom, a policija jih vzlic vsemu trudu ne more zasčiti. — Angleški rudarji so začeli velik štrajk ker hočejo osemurni delavnik in pa povišanje mezde.

Dopisi.

Z Dolenjskega dne 10. marca. Na Dolenjskem imamo izbornega župnika, čegar prijatelji ga dobro poznajo pod imenom Matevž. Naš gosp. župnik zasluži zlato svetinjo, tako se trudi škodovati „Rodoljubu“. Dne 6. t. m. zahvalil se je slovesno raz leco vsem tistim poslušnim ovčicam, ki so po njegovi želji zavrnilo „Rodoljuba“, in pri tej lepi priložnosti je tudi povedal, da je „Rodoljub“ prav za prav volk, ki se oblači v obleko nedolžnosti, da bi verno ljudstvo laglje zapeljal. Ubogi gospod Matevž! Odkar se je rodil „Rodoljub“ se trudi in trudi naš gospod, da bi mu zmanjšal število naročnikov in še s kakimi sredstvi. — Ali se še spominjate, gospod župnik, onih lažnjivih besed, katere ste tolikrat govorili raz leco proti „Slovenskemu Narodu“ in „Rodoljubu“, ali se še

spominjate tistega dne, ko ste rekli, da so tisti, ki „SI Narod“ in „Rodoljuba“ pišejo, podpirajo in berejo „sami judje“, ljudje, ki hočejo našo sv. vero oslabiti ter razne cerkvene postave, kakor sv. izpoved, sv. obhajilo itd. itd. ovreči, da so sploh zanikarni brezverci. Morda se tudi spominjate, kako sta Vi in Vaš pomočnik pri izpraševanju in koder Vama je bilo mogoče, agitirala za „Domoljuba“ in nekaterim celo naročnino plačala. — No, gospod Matevž, le delajte tako naprej, kadar bodo v Ljubljani napravili inkvizicijo, boste dobili že kako dobro službico, saj vemo, da vse grdo in vsakega duhovnika nedostojno Vaše obnašanje izvira le od tod, da bi se mogočnim gospodom v Ljubljani prikupili, zakaj za svojo osebno porabo imate povsem druge nazore.

Iz Veržeja, dne 9. marca. Bral sem v časnikih, da večkrat agentje posestnika pregovore, da si da poslopja svoja zavarovati pri drugi zavarovalnici, rekši, da dosedanje zavarovanje lahko opusti. Ako je pa bila pogodba sklenjena na več let, ne more posestnik odpovedati; sprejeti mora novo pogodbo, plačevati dvema zavarovalnicama, ker se je vsled svoje nevednosti dal zapeljati. Nekaj časa se sicer protivi plačevanju, a ko ima že tožbene stroške, takrat mu ne pomaga drugo nič, nego plačati. Taki so navadno agentje tujih, celo inozemskih zavarovalnic. Ker sem minolo leto imel nekoje sitnosti z zavarovanjem, hočem jih priobčiti — v pouk in svarilo: Svoja poslopja imel sem zavarovana pri „North Brit-tish“; in ker je izteklo zavarovanje, sem to opustil in se zavaroval pri narodni naši banki „Slaviji“. Ko zavarovalnino plačam, dobim od gener. agenture „North Brit-tish“ iz Gradca — opomin, plačati zavarovalnino. Tega se prestrašim in hitim k zastopniku „Slavije“ vprašat za svet. Ko mu še povem, da nisem podaljšal zavarovanja, niti nikomur nič podpisal, mi reče: „Daj si mir! Če nisi podaljšal zavarovanja, te nikdo ne more siliti k plačilu; le če iz dobre volje hočeš, odpiši generalni agenturi, da nisi zavarovanja podaljšal, nič podpisal in tudi nič ne plačaš“. Po tem nasvetu sem ravnal. Za tem spet dobim dopisnico: „Ker ste našemu uradniku gospodu Sparhakl-u obnovili zavarovanje, in Vaš podpis to spričuje, vsled tega ste dolžni plačati zavarovalnino, in ako tega nemudoma ne storite, potem še tudi tožbene stroške. Spet odpišem: G. Sparhakla ne poznam, ker ga še nikdar videl nisem in takrat, ko je bil na mojem domu, sem bil jaz pri vojaških vajah; domačih ljudi ni nihče nič podpisal, le rekli so mu, da ne ostanem nadalje pri zavarovalnici. Ako je pa kdo drug

moje ime podpisal, naj tisti plačuje; jaz Vam ne plačam nikdar nič.“

Tedaj sem dobil mir, da pa nisem znal odgovoriti, bi bil moral na vsak način dvema plačevati: „Slaviji“ pravično, a „N. Br.“ seveda krivično. Zatorej svetujem vsakomur „Ne zavarujte imetja svojega pri tujih zavarovalnicah! Ne spravljajte težko prislužnega denarja v struge, ki se stekajo večidel v judovske žepe. Graje vredni so oni rodoljubi, ki poslušajo in dajo prednost tujim — celo inozemskim zavodom, a zaničujejo, kar je domačega — boljšega. Nobena zavarovalnica se ne more ponašati, da bi toliko žrtvovala v narodne svrhe kakor „Slavija.“ Držimo se povsod in vselej gesla: „Svoji k svojim!“ J. Ferenc.

Iz Novega mesta na Dolenjskem 8. marca. V bližnji vasi Stopce je župnik M., kateremu se pozna polnokrvnost na sto korakov, kajti rudeč je, kakor so bili naši nekdanji krški raki. Ta mož se boji smrti in zato pripoveduje ob nedeljah in praznikih na leci, da ga nikar k bolniku ne klicati, ako dotičnik ni istinito na smrt bolan. Pripetilo se je že parkrat, da bolniki, kateri so gospoda župnika k sebi poklicali, niso umrli. To je bilo potem karanja in očitanja raz leco! Pripetilo se je pa tudi že, da so se v primerno kratkem času kar trije župljani brez poslednjih svetstev iz tega na oni svet preselili. Upali so, da morda le ne bodo umrli in zato niso imeli poguma poslati po polnokravnega gospoda župnika. Vse hvale vreden tak služabnik gospodov, kaj? No, na novi župniji, na katero se bode baje v kratkem preselil, imel bode bolj ravan svet, kakor v Stopcah, imel bode pa tudi dva kapelana. Tam mu polnokrvnost pač ne bode toliko napotna, ko tu.

Slovenske in slovanske vesti.

(Presvetli cesar) je podaril gasilnemu društvu na Dovjem iz svoje zasebne blagajnice svoto 80 glđ.

(Koroški deželni odbor) imenoval je za načelnike okrajnih cestnih odborov za dobo od l. 1892 do l. 1894 same trde Nemce in nemškutarje, tudi v tistih krajih, kjer imajo Slovenci večino v cestnem in občinskem odboru. Ali se ne pravi to biti v obraz ravnopravnosti, poštenosti in pravičnosti?

(Deželna razstava Kranjska.) Letos praznuje c. kr. kmetijska družba kranjska svojo 125 letnico. V proslavo te imenične obletnice sklenil je občni zbor prirediti prihodnje leto deželno kmetijsko razstavo v Ljubljani. Deželni odbor je ukrenil podpirati to podjetje kar najbolj mogoče in volil dr. Jos. Vošnjaka in dr. Schafferja v dotični prirejevalni odsek.

(Izseljevanje v Ameriko) začelo se je kar trumoma s Krškega polja. Izseljenci upajo, da bodo v Ameriki zaslužili vsaj toliko, da bodo mogli svoja posestva vzdržati in davke plačevati. Žal, da država ne

stori nič za siromašno našo dolenjsko stran, katero je trtna uš spravila skoro na nič!

(Vojaške vaje) bodo letos na Dolenjskem in sicer od Smuke do Trebnjega, kjer se bode zbralo do 7000 vojakov.

(Dekliška šola v Kranji) ima zdaj samo dva razreda, a sedaj jo namerava okrajni šolski svet razširiti na štiri razrede, čemur je dež. odbor pritrdil, ker na Gorenjskem, razen v Loki, ni nobene štirirazredne dekliške šole.

(Štajerski kulturni svet.) Štajerski deželni odbor izdelal je načrt za ustanovo kulturnega sveta, kateremu je namen nadomestiti sedanjo kmetijsko družbo štajersko. Ta načrt ni nič kaj prida in motil bi se, kdor bi pričakoval, da bo kulturni svet kmetijstvu koristil kaj več, kakor stara kmetijska družba. Štajerski Slovenci se potegujejo prav resno za to, da bi se ustanovili trije oddelki novega kulturnega sveta, namreč za gorenji, srednji in spodnji Štajer posebe, toda Nemci se temu upirajo.

Isto tako pa se Nemci tudi protivijo načrtu dež. odbora, in sicer zato, ker bi potem imeli v nekaterih podružnicah Slovenci večino kar je jedino pravo, kajti na slovenskem Štajerskem se samo Slovenci s kmetijstvom pečajo.

(Tržaški mestni zbor) dobil je od deželne vlade poziv, da voli posebnega zastopnika v tisto komisijo, katero bo sestavila vlada, da se posvetuje o prošnji zaradi ustanovitve slovenske ljudske šole v Trstu. Mestni zbor tržaški je ukrenil, da ne voli nikakega zastopnika, kar je galerija vzela z burnim in demonstrativnim ploskanjem na znanje. S tem so Lahoni zopet pokazali svojo strast in svoje sovraštvo do Slovencev, pa jim ne bo pomagalo prav nič, samo če bodo Slovenci odločni in vstrajni.

(Tržaško podporno in bralno društvo,) velevažen naroden in dobrodelen zavod, imelo je lani 137 bolnikov in jim izplačalo 1758 gld. 26 kr. podpore, 55 gld. 20 kr. bolničnine, 70 gld. 40 kr. porodnine, 55 gld. pogrebnine, 289 gld. 92 kr. za zdravila in 245 gld. 79 kr. za zdravnike. Vzlic velikim tem izdatkom imelo je društvo še 80 gld. 46 kr. dobička. Članov je bilo 328, umrli so trije, izbrisalo se jih je pa 61. — Ker je to društvo velike važnosti za delavski stan v Trstu, sosebno za slovenske delavce in delavke, katerih je mnogo, bi bilo želeti, da jih pristopi kolikor več mogoče.

(Nemška pravicoljubnost.) Še lani imeli smo večkrat priliko govoriti o prošnji nekaterih koroških občin in okrajnih šolskih svetov, naj se uvede v dotične ljudske šole slovenščina kot učni jezik. Doslej dobila je samo jedna teh občin rešitev svoje prošnje in sicer neugodno rešitev. Koroški deželni šolski svet, v katerem so sami Nemci, ukazal je naznaniti občini Globasnici, da ne more ugoditi želji po slovenski šoli, ker se temu protivi deželni odbor koroški, ki tudi nekaj plačuje za šolo. To stališče je nepravilno in nepostavno in zato so se vrli naši koroški bratje postavili po robu in se pritožili na višje mesto, kjer bodo tudi dosegli svojo pravico. Žalostno pa je, da se mora kmetska občina ruvati z visoko cesarsko oblastjo za svoje pravice!

(Dobro jo je povedal.) V Pliberku na Koroškem pestil je mladi uradnik baron Myrbach slovenskega župana globasniškega, očitaje mu, da so si v Globasnici najeli novega tajnika, ki bo slovenski uradoval. „Glejte“, rekel je nemški baronček, „ko bi ne znali nemški, bi še župan ne mogli biti“. „O, prosim,“ odgovoril je neustraseni mož, „pri županstvu je prvo, da je človek pošten in zanesljiv. Pri nas se ne upraša, če zna kdo nemški ali ne. Prihodnjič bo lahko kdo voljen za župana, ki nič nemški ne zna“. — Nemški baronček jo je po teh močatih besedah kar popihal.

(Bogata dedščina.) Pred štirimi leti umrl je v Ljubljani jako znani veletržec Aleksander Dreo brez oporoke. Mož je bil samec in so torej dobili veliko njegovo ded-

(Večerna šola) za slovenske delavce pri sv. Jakobu v Trstu napreduje prav lepo in se število poslušalcev vedno množi. Pouk je vsak torek od 7. do 9. ure zvečer.

(Pomota v Pratici.) V letošnji pratiki je pomota, katera dela prebivalcem Št. Petra na Notranjskem veliko sitnostij. V pratiki se namreč bere, da se vršé štirje semnji, kateri so v Št. Petru, na Primorskem namestu na Notranjskem. Letos je bil prvi semenj dne 17. marca v četrtek pred sv. Jožefom.

(Umrli) je v Paznu ondotni jako zaslužni župnik Šime Matejčič, mestni odbornik. Pokojnik bil je vedno zvest sin svojega naroda in si je pridobil za probudo isterskih Slovanov velikih zaslug. Bodi mu lahka zemlja in časten spomin.

(Nove župnije.) Vikarijati v Barkovljah, v Bazovici in na Kontovelju, vse tri v tržaški škofiji, so povisani v samostojne župnije.

(„Amerikanski Slovenec“) to je list, ki je izhajal v slovenskem jeziku v severni Ameriki, pa je vsled nepoštenosti izdajatelja ponehal, bo zopet začel izhajati in sicer na zanesljivi podlagi. Urejal ga bo g. M. Buh, rojen Kranjec in sedaj generalni vikar v St. Pavlu. To vest pozdravljamo s posebnim veseljem, ker je za ameriške Slovence velike važnosti, ako imado dober list v svojem jeziku. Bog daj srečo!

(Gosp. dr. M. Hudnik) odprl je v Ljubljani svojo odvetniško pisarnico. Novi advokat je znan kot spreten pravnik in odličen narodnjak. Gosp. dr. Hudnika pisarnica je v Gospodskih ulicah št. 19 v Ljubljani, tam, kjer je bila nekdanj pisarnica pokojnega dr. Zarnika, pri katerem je dr. Hudnik služboval nekaj let kot koncipient.

(Levstikovi zbrani spisi.) Pred kratkim izšla sta prva dva zvezka Levstikovih zbranih spisov, katere je uredil g. prof. Levec. Levstik, jeden prvih pesnikov slovenskih, je bil doslej le slabo znan, zato pozdravljamo to izdajo, ki je v vsakem obziru krasna in dovršena, z velikim veseljem, posebno ker je popolna in na čast slovenski književnosti. Glede cen opozarjamo na inserat.

Razne vesti.

ščino daljni sorodniki, kateri pač nikdar niso mislili, da bodo postali kdaj tako bogati. Dreetovo premoženje se bo razdelilo med štiri rodbine, katerim je sodišče priznalo dedno pravico. Ti dediči stanujejo v Mozirji in v Št. Ilji na slovenskem Štajerskem. Dedščina iznaša 810.000 gld. in je od nje plačati 75.895 gld. pristojbine.

(Žrtev ljubosumnosti.) Na pustno nedeljo zgodilo se je v Kopru nekaj zelo nenavadnega. Neki pravoslovec Ivan Calogiorgio imel je s hčerjo nekega ondotnega kavararja, Marijo Tomažič, ljubezensko zvezo. Ko je videla Marija Tomažič, da se je nje ljubimec ogiblje, počakala ga je na pustno nedeljo zvečer in ga z britvijo močno ranila. Ko je pa videla, da se je ljubimec zgrudil na tla, nesla ga je sama z izrednim naporom vseh svojih

močij do bližnje lekarne. Rana Calogiorgia je sicer težka a vendar ne življenju nevarna. Dekle, ki je bila po napadu kakor blazna, odpeljali so v zapor.

(Svojo mater je hotel otrovati) kmeti sin A. Marin v Šerjancih pri Ormožu. Primešal ji je mišnice v juho. Ker je pa mati te juhe, spoznavši da ni dobra, le malo zaužila, rešila si je življenje. Nečloveškega sina odvedli so žandarji v zapor.

(Zasačeni ponarejalci denarjev.) V Segedinu zasačili so celo družbo ponarejalcev denarja. V tej družbi bilo je šest Ogrov in pet Rumunov. Našli so pri njih za 380 gld. ponarejenega denarja in vse potrebne stroje. Le ti ponarejalci sleparili so že veliko let na Ogerskem in si pridobili lepih denarjev.

(Iz ljubosumnosti.) V Trstu živeči zidar Jošt Lavrenčič zapil je v soboto ves svoj zaslužek in potem šel k nekdanji svoji ljubici, sedaj omoženi Mariji Mušici in tirjal, naj mu da kaj denarja. Marija Mušica je nekdanjemu svojemu ljubimcu pokazala vrata, kar je tega tako raztogotilo, da je vzel nož in hotel zabosti Mušico. Ta pa se ni dala uplašiti; prišla je Lavrenčiča čez pas, ga vrgla na tla in vzemši mu nož, razmesarila mu obraz in roke tako, da so ga morali odnesti v bolnico.

(Škof mej razbojniki.) Na otoku Korsika, kjer je bil doma cesar Napoleon I., ujeli so razbojniki nekoč škofa in ga odpeljali v gore, kjer je moral ostati osem dnij. Mej tem spovedali so se vsi razbojniki, nekatere je moral tudi poročiti in potem so ga pustili zopet na svobodo. Tako pobožnih roparjev dandanes pač ni več.

(Prijeti izseljenci.) Na Zidanem mostu prišli so orožniki dva hrvatska izseljenca, ki sta s ponarejenimi potnimi listi hotela se izseliti v Ameriko. Ker sta beguna še vojaščini podvržena, izročili so ju sodišču v Laškem.

(Obsojen na smrt.) Potepuha Janeza Kuštra iz Malega Bišča na Hrvatskem obsodilo je sodišče v Požegi na smrt. Kušter je bil svojega lastnega očeta umoril, ker mu ta ni hotel — kupiti nove suknje.

(Strijca otrovala.) V Dolini pri Trstu umrl je koncem minulega meseca gostac Anton Štrajn. Kmalu po njegovi smrti raznesla se je vest, da je bil otrovan. Poizvedbe so dognale toliko, da je sodišče ukrenilo izkopati truplo pokojnikovo, a zdravniška preiskava je dokazala, da je bil Štrajna res otrovan s fosforjem. Žandarji odgnali so v zapor netjakinjo pokojnikovo, ker leti nanjo sum, da je otrovala starčka.

(Ženski zdravnik.) Ženske se dandanes kaj rade posvečujejo zdravništvu, in je v raznih deželah že veliko ženskih doktorjev. V Dolni Tuzli v Bosni dobili so tudi tako zdravnico, dr. Ano Bajer, kajti turške ženske se ne dajo zdraviti moškimi doktorji in zato je vlada poklicala imenovano gospodičino.

(Gospodar in hlapec.) Posestnik Anton Grudina blizu Kormina šel je na polje gledat, kako opravlja hlapec njegov Anton Škorjanc naročeno mu delo. Gospodar ni bil z delom zadovoljen in je pokaral hlapca ta pa je gospodarja udaril z motiko po glavi in potem ubežal. Grudina je nevarno ranjen in je le malo upanja, da bi okreval; morilec odkuril jo je na Laško.

(Nesreča.) Nekemu posestniku v Danah je vrnil njegov sosed posojeno mu puško. Ko je lastnik puško ogledoval, sprožila se je slučajno in strel je zadel nekega poleg stoječega mladeniča tako nesrečno, da je koj dan potem umrl vsled hude rane.

(„Peljite me v mrtvašnico“) rekel je na Dunaji mlad gospod in sedel v fijakerja. Komaj se je voz ustavil pri mrtvašnici — čul se je iz voza strel. Tujec ustrelil se je bil v srce in ležal mrtv v vozu.

(Stekel pes) ogrizel je nedavno več ljudij v okolici Metlike. Psa so ustrelili v Draščah, nekaj ogrizenih otrok pa bodo poslali na Dunaj, da jih ondu ozdravijo na način, ki ga je izumil sloveč francoski zdravnik Pasteur.

(Brke.) Pri škofu v Velikem Varaždinu je bil več let za kočijaža neki Aleš Pastor. Škof mu ni brnil nositi brke, ko pa je stopil v službo k nekemu židovskemu baronu, ukazal je ta kočijažu, da mora brke obriti. To je moža tako razžalostilo, da se je obesil.

(Drag dan.) Na Nemškem imeli bodo letos za vojaštvo 450.000 gld., za mornarstvo pa 150.000 gld. več stroškov in sicer zato, ker ima leto 366 dnij. Dan 29. februarja velja torej 600.000 gld. Nemški davkoplačevalci so prestopnih let gotovo tako veseli, kakor cigani palice.

(Visoka starost.) V Bistriški občini pri Boskovicah na Moravskem živita zakonska človeka v tako visoki starosti. o kakeršni se le redkokdaj sliši. Mož ima 142, žena pa 118 let. Oba sta še pri najboljšem zdravju in nenavadno krepka.

(Za pokončevanje hroščev) je deželni odbor kranjski vsled sklepa deželnega zbora delil nagrade. Pokončalo se je lani blizu 6285 mernikov hroščev, za katere se je 115 občinam izplačalo v primernih zneskih vsega vkupe 1198 gld. 69 kr.

(Iz St. Janža) se nam piše: Poročilo v zadnji številki „Rodoljuba“ je v toliko popolniti, da so posestnika J. G. iz Murenc dne 10. t. m. izkopali. Hčerka Rezika G. se je, kakor se splošno govori, že udala in izpovedala, da je očeta zaudala in tudi bratu namenila jednako smrt, kar se pa ni posrečilo. Očetu primešavala je arzenik mej poper, ker si je vse jedi močno popral; bratu pa je dala arzenik v črno kavo. Končni izid preiskave še ni znan.

(Grozen umor.) Fran Ogriz, posestnika sin iz Slovenskega Plajberga pri Borovljah je dne 4. t. m. ponoči brez uzroka napadel svojo mater in svojega brata ter ju v pravem pomenu besede zaklal. Morilca odpeljali so v norišnico, ker se sodi, da se mu je zmešalo.

(Nezakonska mati.) Dne 20. februarja našla je v Lembergu na Štajarskem ondotna krčmarica Ana Leskova v svoji postelji mrtvo dete. Poizvedelo se je, da je to dete povila Amalija Antolinc in sumi se, da je je nesrečna ženska iz strahu pred sramoto sama zadušila. Nezakonsko mati izročili so okrožnemu sodišču v Celji.

(Truplo neznanega otroka) prinesla sta te dni dva posestnika, Janez in Matija Klemenčič iz Laz pri Črmošnjicah, na pokopališče v Novi tabor. Mrtvaški oglednik je spoznal, da je otrok umrl vsled prehlajenja. Čudna pogrebca sta trdila, da so neznanji cigani zapustili mrtvo dete proseč krščanskega pogreba.

(Smrtonosen dvojoj) je bil na Reki dne 9. t. m. med mladim dr. Erazmom Barčičem, sinom značnega odličnega hrvaškega rodoljuba, in načelnikom društva veterancev E. Schaedleom. Le ta je povabil dr. Barčiča, naj pristopi tistemu društvu, kar je Barčič odklonil in se izrazil jako pikro o veterancih, vsled česar ga je Schaedle pozval na dvojoj s samokresi. Dvojoj vršil se je na vrtu vile Stefani pri Reki, nasprotnika sta bila drug od drugega 40 korakov oddaljena, a vsak je smel pristopiti za 5 korakov. Ustrelila sta oba nakrat, samokres dr. Barčiča se ni izprožil; nasprotnik pa je dobro ustrelil in zadel mladega moža ravno v srce, tako da je že za jedno uro vsled rane umrl. Dr. Barčič je bil sicer še mlad, a jako znan, spoštovan in uzorno delaven rodoljub; vsak, kdor ga je poznal, se posebno pa primorski in reški Hrvatje pogrešali ga bodo močno. Bodi mu lahka zemlja domača.

(Zalostna dogodba.) V Karlovcu na Hrvaškem pripetila se je nastopna, jako žalostna dogodba. Dva dijaka, Hrvat Pajer in Srb Knežević, sprla sta se zaradi svoje narodnosti prav resno. Beseda dala je besedo, iz stvarnega prepira nastalo je zmerjanje in psovanje in končno potegnili je Knežević nož in hotel zabosti svojega tovariša; ta pa je skočil v drugo sobo, vzel s stene nabito puško logarjevo in svojega sošolca ustrelil, da je bil takoj mrtev. Morilec Pajer je sin jako premožnih roditeljev in bil vedno izvrsten dijak. Ta dogodba vzbudila je po vsej Hrvaški veliko žalost, ker spričuje, kakšne so razmere mej narodom hrvaškim in srbskim, torej mej brati.

Za kratek čas.

Trije hlapci sedeli so okoli mize. Pred njimi stala je skleda žgancev. Ker je bilo le malo ocvirkov, premišljeval je vsak izmed njih, kako bi dobil čim več tolikanj zaželjenih ocvirkov. „Vesta kaj“, začne prvi, „tako-le se pa solnce obrača!“ in obrnil je skledo tako, da je imel ocvirke pred seboj. Misli si je, dobro sem jo pogodil, a ni se dolgo veselil te pridobitve, kajti kmalu potem se je oglasil drugi: „Tako se pa mesec obrne!“ in že so

bili ocvirki pred njim. Pa tudi ta ni dolgo zajemal med ocvirke, ker najedenkrat zginila je skleda, katero je tretji hlapec z vsklikom: „Tako pa strela vdari!“ zagrabil, ob tla vrgel, razbil in nato odšel!

Sodržan.

Nekemu gospodu, kateri je jako rad pil, rekel je neko: „Zakaj toliko pijete? To škoduje in še umreti utegnete.“ — „A jaz delam to za izveličanje svoje duše“, odgovoril je gospod. — „Kako to?!“ — Da, gotovo. Vino pospešuje prebavanje, dobro prebavanje dela veselost, veselost povzročuje dobre misli, dobre misli vedejo k dobrim delom, a dobra dela vedejo človeško dušo v nebesa ...

Mlad deček bil je pri spovedi. Poslednjič se spomni še greha, malo se obotavlja, potem pa pravi: „Kozolec sem preobrnil“. Na novo prišli dukovnik Nemeč, ni razumel, kaj deček s tem misli, a razjasniti stvar deček tudi ni mogel. „Vam pa pokažem“ in v tistem hipu preobrnil je pravcat kozolec pred spovednico. Dve ženici, trdno prepričani, da je deček imel tako pokoro, ostavili sta takoj cerkev. „Ti“, dejali sta druga drugej, „no, če nalaga novi gospod take pokore, ne greva k njemu. In razjarjeni sta pobrali kopita“.

Poučne stvari.

Za koliko kokoši zadostuje jeden petelin?

Doslej smo se za to vprašanje malo brigali, četudi je velike važnosti za uspešno rejo kokošic, da imamo zadostno število petelinov. Na malih kmetijah, ki redé po 4 do 6 kokošij, je jeden petelin skoraj odveč, če dobimo jajca za valiti zlahka od drugod. Petelin pripomore le posredno, da kokoši pridno nosijo jajca in sicer s tem, da jih vodi okolu ter vabi in draži k iskanju krme. Kokoši brez petelina nikdar tako pridno ne iščejo živeža.

Koliko kokoši zamore petelin oploditi, to se ravna poglavitno po plemenu in po krmi, katero dobiva. Pri vročekrvnih plemenih in dobri krmi zadostuje za 15—20 kokoši 1 petelin, pri težkih in hladnokrvnih se mora pa na 10—12 kokoši rediti 1 petelin.

Napačna poraba vode.

Naše kuharice devajo še pogostoma meso in zelenjavo zato v vodo, da se ohrani v svežem stanju; mnogokrat pa tudi iz gole navade. To ravnanje je čisto napačno, ker zgubé s tem jedila veliko na svoji vrednosti ali tečnosti. Voda ima namreč lastnost, da izvleče iz jedil najboljše redilne snovi in toliko več, čim bolj je bogata na rudninskih soleh. Teh pa ne zmanjka nikdar v vodi. Te vode, ki imajo več ali manj vapna v sebi, škodljive so tudi še v tem oziru, da postanejo namakana jedila bolj trda. Zategadel ne smemo puščati meso nikdar po delj časa v vodi, kakor je to ravno potreba, da se opere. Vešče kuharice dobro vedó iz skušnje, da je pred napravljanjem v vodi namočena zelenjava veliko manj okusna in nežna in zato tudi nečejo kupovati na trgu oprane zelenjave.

Kdaj je prenehati z molžo pri brejih kravah?

Dobro rejene krave redkokdaj ostavijo molžo; večidel ostanejo molzne do poroda. Na vsak način pa je

potrebno tudi pri teh, da jih nehamo mlesti saj 8 tednov pred porodom.

Skušnje nas namreč učé, da se dobre molzne krave popolnoma pokvarijo, če jih molzemo ves čas brejosti do poroda, kar poznamo koj po otelitvi na tem, da imajo malo mleka. Z molžo prenehati moramo pa tudi zaradi tega, ker potrebuje tele za popolni razvoj toliko živeža v zadnjem času brejosti, da bi se krava s teletom vred le nezadostno hranila, ko bi ji še mleko jemali. Tudi za bližajočo se otelitev potrebuje žival več moči in ravno v tem času, ko jo ne molzemo, nabere si zopet toliko novih moči, da je po porodu veliko bolj mlečna.

Z molžo ponehati je počasi in sicer na ta način, da molzemo v večjih presledkih, namesto 3krat molzemo najpred po 2krat na dan, čez teden dni pa le še po enkrat. Saj 4 tedne pred porodom moramo popolnoma prenehati.

Da bodemo vedeli, kdaj je ponehati z molžo, zapisati si moramo natančno, kdaj se je krava obrejila.

Pobiranje obviselga suhega listja na sadnem drevju.

Suho listje, ki visi še sedaj na sadnem drevju, je polno jajčic, lišink ali gosonic od mrčesov, ki so drevju škodljivi. Zato ne sme nobeden zamuditi ugodne prilike, da obere čim prej mogoče to listje. Nabrano suho listje je potem sežgati.

Kako je z letošnjo ozimino?

Sedaj je juličen čas, da pogledamo svoje zimske setve, kako so prezimile. To zaradi tega, da vemo kaj nam je početi, če je ozimina škodo trpela vsled neugodne zime. Če so šle setve po zlu, tako n. pr. če je žito pognilo, ker je zapadel sneg na mokro zemljo, treba bode sejati jarino. Setev jarine se tudi tedaj priporoča, če so ozimne setve tako slabe, da je letina dvomljiva ter se

jih ne spleča puščati. Ko bi bilo pa le na nekaterih mestih žito slabše, kaže dotične prostore vnovič obsejati z enako jarino.

Če so trpele setve ob suhi in ostri zimi s tem, da se je zemlja opetovano otajala in potem zopet zmrznila ter vsled tega pri vrhu dvignila, tako da stojé rastline zategadel le na rahlo v zemlji, potem jih rešimo še lahko s povaljanjem, kakor hitro se je zemlja dovolj osušila. To velja za vsa ozimna žita in še posebno za zimski lan.

Kjer se je bati, da bi utegnila snežnica škodovati, napraviti je primerno majhne jarke za odtekanje.

Ozeblíne na sadnem drevju.

Ozeblino na sadnem drevju poznamo na kožnih razpokah, ki se naredé ob ostrih zimah navadno na južno-zapadni strani debla in najraje blizo tal. Te razpoke nastanejo zarad tega na solnčni strani, ker se deblo na tej strani najbolj neenakomerno pogreva in razteguje.

Na ozeblinah trpé pogostoma zlasti češnje, pa tudi druge sadne vrste v neugodnih okolnostih. Ako so drevesa še mlada in zdrava, se razpoke zarastejo in rana se zaceli; drugače pa je pri starejšem drevju.

Ozebljena in razpokana mesta na deblu kaže vsekdar varovati pred vlažnostjo, da ne jamejo gniti. Na mladih drevesih moramo zategadel razpokano kožo gladko odrezati, rano pa zamazati s cepilnim voskom. Pri starejih drevesih pa zamažemo velike razpoke s katranom, kateremu je primešati suhe ilovice, peska ali pepela; po vrhu pa je zamazati rano še s samim katranom.

Pri novo nastalih ozeblinah zamazati je rano pred nastopom vlažnega vremena.

Sicer varujemo sadno drevje pred ozeblinami s tem, da osušujemo premokro zemljo, da mešamo premočno zemljo z vapnom, malto ali pepelom, da prekopujemo pogostoma zemljo okolu dreves in da namažemo deblo na jesen z mešanico vapna, ilovice in govejega blata.

Poprava cikastih vinskih sodov.

Če je postalo vino vsled nepravilnega ravnanja cikasto, navzamejo se tudi sodi, v katerih se je vino pokvarilo, te bolezní in postanejo cikasti. Taki sodi pa niso za daljno rabo, predno jih ne popravimo, ker bi se v njih spridilo vsako vino ter postalo cikasto.

Cikasto vinsko posodo poprosimo najboljše in najhitreje, če jo izparimo s pomočjo sopara; v to pa je treba dragocenega parnega aparata, kakoršna rabijo na velikih posestvih. Za nas priporočljiv je pa ta način poprave, da izkuhamo sod z vrelo vodo, v kateri je raztopljena soda; na 100 litrov vode zadostuje 1 kg sode. S to raztopino je sod dolgo časa in dobro kotati, da zaleze raztopljena soda v doge. Na to se pusti sod ohladiti, za tem se pa izplakne z gorko in mrzlo vodo ter konečno zažvepla.

Izkušeno sredstvo za popravo cikastih sodov je tudi to, da se s slamo ali špiritom opalijo, potem z apneno vodo izhotajo, z vrelo vodo izplaknejo in nazadnje dobro zažveplajo.

Zakaj postane mleko grenko?

Grenko mleko je tako neokusno, da ne mara nikdo zanj. Od tacega mleka postane smetana močno grenka, še veliko bolj pa surovo maslo, tako da ni za rabo.

Da postane mleko grenko, temu zamorejo biti krivi sledeči vzroki:

1.) plesniva in sploh pokvarjena krma, nadalje repa, zelena grašica, grahovica, ogrščine pogače, če pokladamo te vrste krmila v večjih množinah. V tem slučaju se že molze grenko mleko, kar se spoznamo koj na okusu. Menjava krme je najboljša pomoč.

2.) če je žival breja in že visoko na času, Mleko od takih krav je ločiti od družega mleka in ga še porabiti.

3.) premalo snažna mlečna posoda in slabe shrambe za mleko. V tem slučaju je mleko pri molži sladko ter nam zgreni še le pozneje, ko je že stalo nekaj časa. Pri mlečni posodi treba je tegadel največje snage kakor je je treba tudi v mlečni shrambi. Zadržle in vlažne kleti so za shranjevanje mleka zelo slabe; take kleti zamoremo z dobrim žveplanjem, belénjem in pridnim prezračevanjem le v nekoliko izboljšati. V slabih shrambah moramo prej posnemati mleko, zlasti v poletnem času, da se prej ne sesiri; sploh ni dolgo časa imeti mleka v njih.

4.) glivice (bakterije), ki plavajo v zraku ter obvisé tudi na vimenu in padajo od tod v mleko. Mleko postane v tem slučaju grenko, ne da bi si bili svesti kakega vzroka gledé na krmljenje, snago ali ravnanje z mlekom. Mleko je pri molži sladko in zdravo ter zgreni čez kakih 24 ur. V tem slučaju pomaga edino le razkužba hlevov s karbolno kislino in umivanje vimena s karbolno vodo (v 1 litru vode se pomeša 5 centilitrov karbolne kisline).

5.) slabo prebavljanje; v tem slučaju postane mleko posameznih krav grenko, ko je že nekaj časa stalo. O tem se prepričamo, če ločimo mleko od posameznih krav ter ga ohranimo v posebnih posodah. Menjava krme in razkužbe ne pomagata v tem slučaju nič, temuč edino te to, da se slabo prebavljajočim kravam daje nekaj časa za pijačo vodo, kateri je primešati 1% (na 10 litrov vode 1 deciliter) solne kisline.

Listnica uredništva.

G. Ant. Zupan na Breznici. Na Vašo željo Vam izrecno potrjamo, da Vi niste spisali dopisa iz Breznice v št. 3. „Rodoljuba“.

G. I. F. v Veržeu. Prav veselilo nas bo, ako nam večkrat kaj sporočite iz Vašega okraja.

Loterijske srečke

dne 17. marca t. l.

Brno 83, 89, 73, 71, 80.

Tržne cene v Ljubljani

dne 16. marca t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	9	—	Špeh povojen, kgr.	—	62
Rež,	6	80	Surovo maslo,	—	72
Ječmen,	4	39	Jajce, jedno	—	2
Oves,	3	8	Mleko, liter	—	8
Ajda,	6	46	Goveje meso, kgr.	—	62
Proso,	5	15	Telečje	—	58
Koruz,	5	50	Svinjsko	—	60
Krompir,	2	10	Koštrunovo	—	42
Leča,	12	—	Pišanec	—	85
Grah,	10	—	Golob	—	22
Fižol,	9	—	Seno, 100 kilo	—	196
Maslo, kgr.	—	86	Slama,	—	240
Mast,	—	66	Drva trda, 4 metr.	—	7
Špeh frišen	—	54	„ mehka, 4	—	5

Mala oznanila.

Vsaka beseda 2 kr.

Valentin Zarnika zbrani spisi, nevezani zvezek 60 kr., po pošti 70 kr.

Josip Jurčiča zbrani spisi, nevezani zvezek 60 kr., lepo vezan 1.—gld., po pošti 10 kr. več. Dosedaj je izšlo 10 zvezkov.

Kuverte s firmo (naslovom), račune itd. zvršuje po nizki ceni „Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Dober in trajen zaslužek dobe osebe, katere pridejo mnogo v dotiko z občinstvom.

Pristno in čisto istersko črno vino

se dobiva postavljen na Vodnjanski kolodvor

po 18 kr. liter

in višje pri **Giovanni Manzin-u**, posestniku vinogradov, **Dignano-Istra.** (21—4)

1200

jabolčnih in hruškovih drevesc

2—3 metre visokih, ima na prodaj po **20 kr.** komad

(25—1) **Jakob Zupan p. Izlake.**

Vizitnice

priporoča

„Národna Tiskarna“

v Ljubljani

po nizki ceni.

S. Gregorčič: Poezije. II. zvezek.

Dobivajo se vezani in broširani v raznih barvah, v pravem angleškem platnu, z zlato obrezo, pozlačenim hrbtom in pozlačeno sprednjo stranjo.

Elegantno vezani izvodi po 1 gld. 60 kr.,
Broširani " " 1 " — "

Priporočam tudi svojo bogato oskrbljeno

knjigoveznico

z najnovejšimi stroji v izdelovanje vsakovrstnih

knjigoveznih in galanterijskih del.

Udano se priporoča (17—9)

Franjo Dežman

knjigovez, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6.

Zobni zdravnik iz Berolina

UNIV. MED.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4 Ljubljana I. nadstropje

ordinuje od 9.—12. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne; ob nedeljah od 9.—11. ure dopoldne; za siromake ob petkih od 9.—10. ure dopoldne. (22—4)

Razborni možje v starosti 25 do 30 let, neoženjeni, zdravi in trdni, zmožni slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, neomadeževane preteklosti, kateri mogo dokazati, da žive v urejenih gmotnih razmerah, dobe lahko službo **popotnika**, kateri bi se morali posvetiti izključno in neprestano, za kar bi dobivali stalno plačo in posebne nagrade. Kdor je marljiv in vesten, ima priliko priti do gotove in stalne službe.

Oglasé naj se pa **samo** take osebe, ki morejo zadostiti **vsem** tem terjatvam, katere **rade** potujejo in imado **trdno** voljo stavljen naloge vedno z **jednako** marljivostjo in **posebno** vztrajnostjo izpolnjevati in se tudi sicer **vésti** tako, da ne bode ni najmanjega **očitjanja**.

Ako bi bil kdo voljan, ne da bi prevzel službo **potnika** nego sicer **mimo** navadnega svojega posla delovati, da si pridobi **postranski** dohodek, tako ima sedaj priliko dobiti tako mesto, katero se **dobro** izplača, kajti dohodki se vedno **množe** in trajajo **dolgo** let.

Lastnoročno v nemškem in slovenskem jeziku pisane ponudbe, katerim je pridejati **prepise** svedočb in v katerih je navesti „reference“, poslati je pod šifro: „201191“ v **Gradec**, poste restante. (23—4)

Ravnokar sta izšla:

Zvezek I. in II.

Levstikovih zbranih spisov

urédil

Frančišek Leveo.

Levstikovi zbrani spisi obsegali bodo 5 knjig in sicer:

Zvezek I.: Pesni — Ode in elegije — Sonetje — Romance, balade in legende — Tolmač.

Zvezek II.: Otročje igre v pésencah — Različne poezije — Zabavljice in pušiče — Jéza na Parnás — Ljudski Glas — Kraljedvorski rokopis — Tolmač.

Zvezek III.: Povesti in potopisi.

Zvezek IV.: Kritike in znanstvene razprave.

Zvezek V.: Doneski k slovenskemu jezikoslovju.

Naročilna cena za vseh 5 zvezkov broširanih **gld. 10-50**, v platno vezanih **gld. 13-50**, v pol francoski vezbi **gld. 14-50**, v telečje usnje vezanih **gld. 15-50**.

Naročila vsprejema založna knjigotržnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

v Ljubljani. (24+2)